

POHJOISMAISTA TARINAA

7

, 08

norden

-
- 1 Villen
istuntopäiväkirja**
 - 2 Pohjoismaat käynnistävät
keskustelua Valko-Venäjällä**
 - 3 Pohjoismaisia
sydämenlyöntejä**
 - 4 Vitamiiniruiske
Pohjoismaiden
tutkimusympäristölle**
 - 5 Ihminen
kauppatavarana**
 - 6 Siemenet
tallessa Tuomiopäivän
holvissa**
 - 7 Lainaa lesbo –
ministerineuvosto murtaa
ennakkoluuloja**

Seitsemän pohjoismaista tarinaa 2008

ANP 2009:718

© Pohjoismaiden ministerineuvosto, Kööpenhamina 2008

ISBN 978-92-893-1830-3

Toimittaja: Silje Bergum Kinsten

Toimitus: Karin Arvidsson, Michael Funch, Patrik Edman,

Jesper Schou-Knudsen, Mats Holmström ja Gitte Merrild

Ulkoasu: Jette Koefoed/norden.org

Valokuvat: Simon Jeppsen: kansi, s. 28–30

Mari Tefre/Svalbard Global Seed Vault: s. 31

Karin Beate Nøsterud: s. 2–3, 24, 26–27, 36–39

Magnus Fröderberg: s. 6, 8

Johannes Jansson: s. 6, 8, 11, 32, 35

Cato Lein: s. 16

Joachim Clausen: s. 34

Torkil Sørensen: s. 12, 14–15

Gyldendal: s. 18

Photodisc: s. 20, 22, 23

Creas: s. 22

Nikolaj Bock: s. 23

Käännökset: Aino Ahonen ja Anna Skogster

Paino: Scanprint as

Painos: 500

Painettu ympäristöä säästävälle paperille,

joka täyttää pohjoismaisen Joutsenmerkin kriteerit.

Julkaisua voi tilata osoitteesta

www.norden.org/order.

Muita julkaisuja on osoitteessa

www.norden.org/publikationer

Printed in Denmark

Nordisk Ministerråd

(Pohjoismaiden ministerineuvosto)

Store Strandstræde 18

DK-1255 København K

Puh. (+45) 3396 0200

Faksi (+45) 3396 0202

Nordisk Råd

(Pohjoismaiden neuvosto)

Store Strandstræde 18

DK-1255 København K

Puh. (+45) 3396 0400

Faksi (+45) 3311 1870

www.norden.org

Pohjoismainen yhteistyö

Pohjoismainen yhteistyö on yksi maailman laajimpia alueellisia yhteistyömuotoja. Yhteistyön perustana on maantieteellinen, historiallinen ja kulttuurinen yhteenkuuluvuus, ja sen piiriin kuuluvat Islanti, Norja, Ruotsi, Suomi ja Tanska sekä itsehallintoalueet Ahvenanmaa, Färsaaret ja Grönlanti.

Pohjoismaista yhteistyötä tehdään politiikan, talouden ja kulttuurin aloilla tärkeänä osana eurooppalaista ja kansainvälistä yhteistyötä. Pohjoismaisen yhteisön tavoitteena on vahva Pohjola vahvassa Euroopassa.

Pohjoismainen yhteistyö pyrkii vahvistamaan pohjoismaisia ja alueellisia etuja ja arvoja globaalissa maailmassa. Maiden yhteiset arvot lujittavat osaltaan Pohjolan asemaa yhtenä maailman innovatiivisimmista ja kilpailukykyisimmistä alueista.

7	Esipuhe
8	Villen istuntopäiväkirja
12	Pohjoismaat käynnistävät keskustelua Valko-Venäjällä
16	Pohjoismaisia sydämenlyöntejä
20	Vitamiiniruiske Pohjoismaiden tutkimusympäristölle
24	Ihminen kauppavarana
28	Siemenet tallessa Tuomiopäivän holvissa
32	Lainaa lesbo – ministerineuvosto murtaa ennakkoluuloja
36	Tietoa Pohjoismaiden ministerineuvostosta ja Pohjoismaiden neuvostosta

Cristina Husmark Pehrsson

Erkki Tuomioja

Esipuhe

Vuoden aikana pohjoismaisen yhteistyön merkeissä pidettyjen kokousten ja tehtyjen poliittisten päätösten luettelo on pitkä. Tähän julkaisuun olemme valinneet vuodelta 2008 seitsemän tarinaa, jotka haluamme kertoa. Ne ovat selkeitä esimerkkejä siitä, mitä kaikkea hyvää pohjoismainen yhteistyö on saanut aikaan.

Lisääntynyt liikkuvuus Pohjoismaiden välillä on toistuva aihe pohjoismaisessa yhteistyössä. Yhteistyön ansiosta elinkeinoelämän toimijoiden on helpompaa perustaa yrityksiä ja rekrytoida työvoimaa yli rajojen. Lisäksi pohjoismaalaiset haluavat mahdollisuuden muuttaa, opiskella ja tehdä töitä joustavasti ja hyvän sosiaaliturvan saattelemana eri Pohjoismaissa. Rajaesteistä kertova tarina on hyvä esimerkki monimutkaisesta kysymyksenasettelusta, jossa on saavutettu menestystä mutta jossa työtä on vielä paljon jäljellä.

Pohjoismaisessa yhteistyössä panostetaan paljon myös itänaapureihimme. Tarinat Valko-Venäjän demokratiakehityksestä ja yhteistyöstä Luoteis-Venäjän ja Baltian maiden kanssa ovat hyviä esimerkkejä tästä.

Lehdistö kutsuu sitä Tuomiopäivän holviksi. Kyse on Norjan ikiroutaan Huippuvuorille sijoitetusta siemenpankista, jonne voidaan tallentaa periaatteessa kaikki maailman vihannesten, hedelmien ja muiden kasvien siemenet.

Haluaisitko lainata poliisin, homoseksuaalin naisen tai vaikkapa muslimin? Puutteelliset tiedot aiheuttavat usein pelkoa ja pahimassa tapauksessa ymmärtämättömyyttä ihmisten eroavaisuuksia kohtaan. Elävä kirjasto -hanke, joka on saanut paljon kansainvälistä huomiota ja joka on levinnyt moniin maihin vuonna 2008, tarjoaa mahdollisuuden oppia lisää ihmisistä, joihin törmäämme arkipäivässämme, mutta joiden elämästä emme tiedä paljoakaan.

Tarinat puhtaamman Itämeren puolesta tehtävästä työstä sekä konferenssista, jonka aiheena on Grönlannissa ja arktisella alueella näkyvät ilmastonmuutokset, antavat näkökulmaa Kööpenhaminassa vuonna 2009 järjestettävään ilmastokonferenssiin.

Taluskriisi ja ilmastonmuutos pakottavat yhteiskunnan uudenjärjestelyihin, ja tältä kannalta

globaalit ongelmat huomioon ottaen pohjoismainen yhteistyö ei ole vain tärkeää vaan monessa tapauksessa jopa ratkaisevaa tulevaisuuden kannalta. Monet ymmärtävät, että Pohjoismaiden keskinäisestä yhteistyöstä on hyötyä maille myös kansainvälisissä yhteyksissä. Yhdessä Pohjoismaat saavuttavat enemmän painoarvoa. Voi hyvinkin olla, että pohjoismainen yhteistyö on tällä hetkellä tärkeämpää kuin koskaan. Yhteistyö käsittää sekä hallitusyhteistyön Pohjoismaiden ministerineuvostossa että parlamentaarikkojen yhteistyön Pohjoismaiden neuvostossa.

Osa tämän julkaisun tarinoista saa jatkoa, osa on kertaluontoisia – joskaan eivät välttämättä yhtään sen vähäpätöisempiä. Osa tarinoista osoittaa, että Pohjoismaiden poliittisilla päätöksillä saavutetaan konkreettisia tuloksia ja että ne vaikuttavat suoraan ja myönteisesti arkipäiväämme. Osa julkaisun tarinoista puolestaan käsittelee pitkän aikavälin tavoitteita, joiden merkittävyys ehkä näkyy ja tuntuu vasta sitten, kun pidämme niitä itsestäänselvyyksinä.

Mukavia lukuhetkiä!

Cristina Husmark Pehrsson
Yhteistyöministeri
Pohjoismaiden ministerineuvostossa 2008

Erkki Tuomioja
Pohjoismaiden neuvoston
presidentti 2008

1. Villen istuntopäiväkirja

“

**Ilman huoltajaa saapuvien
turvapaikkaa hakevien lasten
käännyttäminen ei pitäisi olla
mahdollista, jos ei tiedetä varmas-
ti, että lapsi otetaan turvallisesti
vastaan toisessa maassa.**

**Ville Niinistö on suomalainen kansanedustaja, Pohjoismaiden neuvoston keskiryhmän jäsen ja kansalais- ja kuluttajavalio-
kunnan puheenjohtaja. Hän piti päiväkirjaa Helsingissä loka-
kuussa 2008 järjestetyn Pohjoismaiden neuvoston istunnon
ensimmäisen päivän ajan. Istunto kokoaa kaikki Pohjoismaiden
neuvoston kansanedustajat keskustelemaan pohjoismaisista
kysymyksistä ja käsittelemään valiokuntien kuluneen vuoden
aikana tekemiä ehdotuksia. Istunto on toimintavuoden koho-
kohta, ja kolmen päivän jakso työllistää sekä poliitikot että
virkamiehet täysipäiväisesti.**

maanantai 27. lokakuuta 2008

7.00

Sunnuntaikokouksen välttämiseksi aina yhtä intensiivinen kokousrupea-
ma käynnistyy tänä vuonna maanan-
taiaamuna kello 7.00 puolueyhmän
hallituksen kokouksella. Vihreiden
kansanedustajana kuulun keski-
ryhmään ja istun myös sen hallituk-
sessa. Pohjoismaiden neuvosto ko-
koontuu vain neljä kertaa vuodessa
syksyn istunto mukaan lukien, joten
istuttopäivien aikataulu on suunnit-
teltava huolellisesti, jotta rajatussa
ajassa ehditään pitää kokoukset ja
käsitellä kaikki tarvittavat asiat.

Tämän vuoden istunnon ajankohta ei
ollut paras mahdollinen. Suomessa
pidettiin kunnallisvaalit sunnuntaina,
ja osallistuin vihreiden vaalivalvojai-
siin kotikaupungissani Turussa, jossa
olin myös ehdolla. Vaalit menivät hy-
vin sekä itseni että puolueeni osalta,
joten olin hyvillä mielin matkustaes-
sani Helsinkiin yön aikana.

8.00

Hallituksen kokouksen jälkeen
pidettiin tavalliseen tapaan
varsinainen puolueyhmäkokous.
Ehdin juuri hotkia – kuuden tunnin

yöunien jälkeen – aamiaisen, ja
syöksyn kokoukseen lähes samalla
sekunnilla kuin se alkaa.

Keskiryhmällä on Pohjoismaiden
neuvoston puolueyhmistä poliit-
tisesti laajin kokoonpano, sillä
ryhmään kuuluu jäseniä yhdek-
sästatoista eri pohjoismaisesta
puolueesta. Ryhmään kuuluvat
kristillisdemokraatit, liberaalit sekä
keskustan ja vihreiden edustajat.
Ryhmässä tasapainotellaan eri läh-
tökohtien ja näkökulmien välillä, ja
jäseniltä vaaditaan kykyä keskustel-
la ja tehdä kompromisseja. Toisaalta
suureen puolueyhmään kuulumi-
nen on jäsenille hyvin antoisaa. Jos
jäsenellä on suuren puolueyhmän
luottamus, hänen on helpompi
saada vastuullisempia tehtäviä
neuvoston työssä kuin erillisten ja
pienien ryhmien jäsenten.

Puolueyhmän kesken valmistau-
dumme osallistumaan aktiivisesti
istunnon kulkuun, jaamme puheen-
vuorot ja neuvottelemme ryhmän
kannasta äänestettäviin asioihin.
Puhumme siitä, kuinka tärkeää on
jättää tilaa mielipiteiden vaihdolle
ja keskustelulle kansallisista ja
kansainvälisistä päivänpolttavista
aiheista. Erityisesti EU:ssa tehtä-

vää työtä ajatellen sekä EU:hun
kuuluvat Pohjoismaat että Norja ja
Islanti hyötyvät toistensa Pohjolaa
koskevista mielipiteistä ja koke-
muksista.

10.00

Ryhmäkokouksen jälkeen siirryn
suoraan viereiseen kokoushuo-
neeseen vetämään kansalais- ja
kuluttajavaliokunnan kokousta.
Valiokunnan puheenjohtajana olen
suunnitellut kokouksen sisältöä
etukäteen varapuheenjohtajan
ja sihteerin kanssa. Kansalais- ja
kuluttajavaliokunta, yksi neuvoston
viidestä valiokunnasta, käsittelee
kansalaisten ja kuluttajien oikeuk-
siin, ihmisoikeuksiin, tasa-arvoon
ja maahanmuutto- ja pakolaisasioi-
hin liittyviä kysymyksiä. Valiokun-
taan kuuluu edustajia neuvoston eri
puolueyhmistä.

Tänään jatkamme syventymistä
kuluneen vuoden teemaan eli pa-
kolais- ja turvapaikkapolitiikkaan.
Valiokunta on kutsunut kokoukseen
kaksi suomalaista asiantuntijaa
kertomaan turvapaikanhakijoiden
asemasta Suomessa vastakohtana
edelliskesän vierailulle Varsovan
pakolaiskeskukseen. Aiheesta
syntyy erittäin hyvä keskustelu, ja

käsitlemme erityisesti turvapaikan hakijoiden oikeuksia turvapaikka-anomuksen käsittelyaikana.

Valiokunta on todennut, että turvapaikkakysymyksiin liittyvää pohjoismaista yhteistyötä on syytä kehittää, sillä Schengen-maina meitä kaikkia koskevat samat säännöt. Jos yksi Pohjoismaa muuttaa maasta- tai maahanmuuttoon liittyviä säännöksiä, sillä voi olla konkreettisia seurauksia muille Pohjoismaille. Maahanmuuttokysymyksissä tiiviimmälle yhteistyölle olisi tarvetta, ja valiokunta onkin tehnyt koko vuoden työtä saadakseen Pohjoismaiden neuvoston ja ministerineuvoston tähän mukaan.

Päätämme muun muassa ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto suositaa Pohjoismaiden hallituksille, että Pohjoismaat seuraisivat Norjan esimerkkiä; ilman huoltajaa saapuvien turvapaikkaa hakevien lasten käännättäminen ei pitäisi olla mahdollista, jos ei tiedetä varmasti, että lapsi otetaan turvallisesti vastaan toisessa maassa.

12.30

Syön pikaisen salaattilounaan työhuoneessani, ja sitten onkin aika osallistua Nuorten Pohjoismaiden neuvoston (UNR) paneelikeskusteluun pohjoismaisesta kielipoliitikasta. UNR on käynnistänyt keskustelun kielten merkityksestä pohjoismaisessa yhteistyössä ja kyseenalaistanut oletuksen, että kaikki Pohjolan asukkaat ymmärtävät automaattisesti toisiaan. Todellisuudessa Pohjoismaiden eri kielten ymmärtäminen ei ole aina helppoa,

ja UNR on sallinut englannin käytön, jos tulkkauksen järjestämiseen ei ole riittänyt varoja, ja asia on herättänyt huomiota Pohjoismaiden neuvostossa.

Paneelissa syntyi hyvä keskustelu pohjoismaisen yhteistyön kehittämisestä niin, että kaikki siitä kiinnostuneet voivat osallistua. Kaikki ovat yhtä mieltä siitä, että pohjoismainen yhteistyö ja maiden yhteinen perintö ovat tärkeämpiä kuin käytettävä kieli. Toisaalta kaikkien osallistujien mielestä tulisi olla kannustavia ja helppoja keinoja oppia pohjoismaisia kieliä.

14.00

Iltapäivällä neuvoston presidentti Erkki Tuomioja julistaa Pohjoismaiden neuvoston 60. istunnon avatuksi eduskuntatalon istuntosalissa. Muodollista avajaisseremoniaa seuraa yleiskeskustelu, jossa käsitellään yhteistyöministerien selontekoa sekä rajaesteselontekoa.

Pidän puheenvuoron yhteistyöministerielle aivan keskustelun alussa. Välitän valiokuntani toiveen pohjoismaisen maahanmuutto- ja pakolaisasioita käsittelevän yhteistyöelimen perustamisesta.

16.00

Seuraan ulko- ja puolustusministerien selontekoa, joissa keskustellaan muun muassa kansainvälisestä talouskriisistä ja Islannin tilanteesta. Istunnon – ja ylipäätään pohjoismaisen parlamentaarikkojen yhteistyön – tärkeä ja ainutlaatuisen piirre on se, että Pohjoismai-

den ministereillä on tilaisuus tavata toisiaan ja neuvostolla tilaisuus esittää kysymyksiä eri maiden ministereille.

18.45

Istunnon aikana Pohjoismaiden suurlähetystöillä on tapana järjestää vastaanotto oman maansa kansalaisille. Koska istunto järjestetään tällä kertaa Suomessa, me suomalaiset jakaannumme Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan lähetystöihin.

Olen saanut kutsun Ruotsin suurlähetystöön, jonne suuntaan ruotsalaisten kollegoideni kanssa.

20.00

Ilta jatkuu epämuodollisissa merkeissä keskiryhmän perinteisillä istuntoillallisilla. Pitkä, mutta mielenkiintoinen työpäivä päättyy kunnon illalliseen hyvien työtovereiden seurassa viulu- ja haitarimusiikin tahdissa. Osa joukosta jatkaa vielä iltaa, mutta minä lähdän kotiin lataamaan akkuja seuraavaa päivää varten.

Usein on niin, että kansainvälisten poliittisten kokousten antoisimmat hetket koetaan kokoushuoneiden ulkopuolella. Pohjoismaisten kokousten erityispiirre on se, että osallistujien välillä on vahva yhteenkuuluvuuden tunne. Mahdollisuus keskustella ajankohtaisista kysymyksistä pohjoismaisten kollegoiden kanssa on tärkeää arkipäivän poliittisen työn kannalta. Meillä on yhteinen perusta, mutta voimme oppia paljon toistemme eroavaisuuksista.

“

Valiokunta on todennut, että turvapaikkakysymyksiin liittyvää pohjoismaista yhteistyötä on syytä kehittää.

2. Pohjoismaat käynnistävät keskustelua Valko-Venäjällä

“

Toivomme voivamme edistää Valko-Venäjän demokratiakehitystä. Emme yritäkään peitellä sitä.

Muutama vuosi sitten oli mahdoton ajatus, että Valko-Venäjän oppositio ja parlamentaarikot voisivat kohdata keskustelun merkeissä. Toimiessaan Pohjoismaiden neuvoston presidenttinä vuonna 2007 Dagfinn Høybråten toteutti toiveensa tehdä jotakin Valko-Venäjän tilanteelle. Hän ryhtyi kehittämään valkovenäläisten, pohjoismaisten ja balttilaisten poliitikkojen yhteistä keskusteluareenaa. Ensimmäinen yhteinen kokous järjestettiin Vilnassa vuonna 2008.

Pohjoismaissa arvostetaan demokratiaa, sananvapautta ja suvaitsevuutta, ja sen vuoksi pohjoismaista yhteistyötä tehdään myös Pohjoismaiden ulkopuolella. Valko-Venäjä on Pohjoismaiden ja Baltian maiden naapuri, ja sillä on historialliset yhteydet Pohjoismaihin. Se on myös yksi maailman haastavimmista maista. Valko-Venäjä on poliisivaltio, ja sitä kutsutaan usein ”Euroopan viimeiseksi diktatuuriksi”. Maassa poljetaan ihmisoikeuksia, eikä oppositio saa monestikaan ääntään kuuluviin.

Naapurivastuu

– Siinä oli kyse vastuuntunnosta – hehän ovat naapureitamme. Valko-Venäjän kehitys tuntui toivottoman hitaalta. Mietimme, voisimmeko me pohjoismaiset parlamentaarikot tehdä jotakin tavallisuudesta poikkeavaa, esimerkiksi suostutella Valko-Venäjän opposition ja parlamentaarikot tapaamaan pohjoismaisia parlamentaarikkoja, Dagfinn Høybråten sanoo selostaessaan taustoja Pohjoismaiden neuvoston toiminnalle Valko-Venäjällä.

Hän kertoo Pohjoismaiden ottaneen vastuuta Virosta, Latviasta ja Liettuasta rautaesiripun luhistuttua, ja

sen vuoksi tuntui tärkeältä edistää myös Valko-Venäjän demokratiakehitystä.

Høybråten keskusteli Valko-Venäjän parlamentin puhemiehen Konoplevin kanssa Pietarissa järjestetyn konferenssin yhteydessä. Se oli lähtölaukaus nyt käynnistyneelle keskustelulle.

– Juttelimme ensin käsipallosta, joka on hänen lempiurheilulajinsa, ja urheilusta erilaisuuksien kohtauspaikkana. Sitten kysyin häneltä, voisiko hän ajatella järjestävänsä parlamentaarikkokonferenssin, johon myös oppositio osallistuisi. Yllätyin, että hän vastasi myöntävästi, Høybråten sanoo. Høybråten on Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajiston jäsen, Norjan kristillisen kansanpuolueen puheenjohtaja ja suurkäräjäedustaja.

Ensimmäinen kokous

Vilnassa vuonna 2008 pidetty ensimmäinen kokous onnistui erinomaisesti. Mukana oli sekä Valko-Venäjän opposition edustajia että pohjoismaisia, balttilaisia ja valkovenäläisiä parlamentaarikkoja. Kokouksessa käsiteltiin ympäristöasioita ja niiden haasteellisuutta

politiikassa. Valkovenäläiset ovat hyvin kiinnostuneita kuulemaan Pohjoismaiden kokemuksia.

– Se oli vaativa kokous ja mielipiteenvaihto oli kiivasta. Selvisimme siitä diplomatialla ja huumorilla, ja loppujen lopuksi kaikki toivoivat uutta kokousta, Pohjoismaiden neuvoston entinen presidentti sanoo.

Seuraava kokous järjestetään Vilnassa maaliskuussa 2009. Silloin keskustellaan ympäristöongelmien ratkaisemisesta, ja myös talouskriisiä tarkastellaan tästä näkökulmasta. Maailmanlaajuinen talouskriisi on koetellut ankarasti myös Valko-Venäjää, joka joutui turvautumaan devalvaatioon tammikuussa 2009.

Pohjoismaat, Baltian maat ja Valko-Venäjä hyötyvät tällaisesta kokemustenvaihdosta, mutta Pohjoismaiden neuvoston tavoitteet ovat korkeammalla.

– Toivomme voivamme edistää Valko-Venäjän demokratiakehitystä. Emme yritäkään peitellä sitä, vaan toimimme täysin avoimesti. Viestimme on sama sekä oppositiolle että valtaapitäville. Suhteiden luominen on tärkeää, koska suhteet vaikut-

tavat vahvasti siihen, mitä tulevaisuudessa tapahtuu. Emme kuvittele voivamme pelastaa demokratiaa yksinämme, mutta voimme valaa toivoa valkovenäläisiin sekä tukea maan demokratiaa ja vapautta, Høybråten sanoo.

Huomio ihmisoikeuksiin

Høybråtenin mukaan hallitus osoittaa lientymisen merkkejä. Kyse on pienistä mutta vertauskuvallisista askelista. Kaikki poliittiset vangit

on esimerkiksi vapautettu, opposition entisen presidenttiehdokkaan Aljaksandr Milinkevitšin liike on rekisteröity ja tiedotusvälineet ovat hieman paremmin saatavilla.

Pienistä myönnytyksistä huolimatta pohjoismaiset parlamentaarikot eivät kavahda puuttua kriittisesti maan ihmisoikeustilanteeseen Pohjoismaiden neuvoston tavatessa Valko-Venäjän edustajia.

– Emme välttele hankalia aiheita, mutta käsittelemme niitä niin, että keskusteluyhteys säilyy. Muis-
tutamme kaikissa kokouksissa lähtökohdasta. Mielestämme Valko-Venäjä kuuluu eurooppalaiseen perheeseen, mutta sen tulee liittyä Euroopan ihmisoikeussopimukseen. Viime kerralla sanoimme huomaneemme pieniä muutoksia, mutta

että syksyn 2008 vaalit eivät olleet mielestämme vapaat eivätkä demokraattiset.

Pohjoismaiden neuvostolla on puolellaan se etu, että valkovenäläisten parlamentaarikkojen on helpompi tehdä yhteistyötä sen kanssa kuin kahdenvälisissä suhteissa tai hallitustasolla. Pohjoismaiden neuvos-

ton avulla voidaan siis saavuttaa jotakin, joka ei muuten onnistuisi.

Høybråten toivoo, että Pohjoismaiden ministerineuvosto perustaisi Minskiin samanlaisen pohjoismaisen tiedotustoimiston kuin sillä on Baltian maissa. Sen kautta voitaisiin jatkaa työtä parlamentaarikkojen rakentaman verkoston kanssa. Ehdotuksesta keskustellaan Poh-

joismaiden neuvoston huhtikuun kokouksissa.

Kysymykseen Valko-Venäjän tulevaisuutta koskevista toiveistaan poliitikko vastaa:

– Näen Valko-Venäjän eurooppalaisen perheen täysivaltaisena jäsenenä, mikä merkitsee jäsenyyttä Euroopan neuvostossa ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen tunnustamista. Yleiset oikeudet kuuluvat kaikille ihmisille.

“

Mielestämme Valko-Venäjä kuuluu eurooppalaiseen perheeseen, mutta sen tulee liittyä Euroopan ihmisoikeussopimukseen.

3. Pohjoismaisia sydämenlyöntejä

“

**Pohjoismaat ovat pieni,
hallittavan kokoinen ja
turvallinen yhteiskunta
maailman laidalla.**

Pohjoismaiden neuvoston kirjallisuuspalkinnon saaja Naja Marie Aidt on muuttanut sydämensä, perheensä ja kirjoittamisensa Kööpenhaminasta New Yorkiin, ja pienestä brooklynilaisesta asunnostaan käsin hän kertoo pohjoismaalaisuudesta ja muukalaisuudesta monikulttuurisessa sulatusuunissa.

New Yorkin hektisessä vuorokausi-rytmissä sykkii tätä nykyä pohjoismainen sydän.

Tuo lämpimästi sykkivä sydän kuuluu kirjailija ja runoilija Naja Marie Aidtille, jolle helmikuussa 2008 myönnettiin Pohjoismaiden neuvoston kirjallisuuspalkinto novellikokoelmasta *Bavian* ja joka saman vuoden syksyllä jätti Kööpenhaminan keskustassa viettämänsä turvallisen elämän ja muutti miehensä ja kahden nuorimman lapsensa kanssa Yhdysvaltain itä-rannikon miljoonakaupunkiin.

– Olemme toteuttaneet unelmamme asua jonkin aikaa ulkomailla. Minulla on ollut lapsia 18-vuotiaasta saakka, joten en voinut nuorena matkustella ikäisteni tavoin. Nyt on sen aika, sanoo Naja Marie Aidt, joka asuu tätä nykyä pikkuruisessa asunnossa Brooklynissa ja tutkiskelee sieltä käsin amerikkalaista elämäntapaa lähietäisyydeltä.

Ensimmäiset kuukaudet ovat menneet käytännön asioiden järjestämiseen ja jalansijan löytämiseen suurkaupungin hämmentävässä arjessa. Kuusivuotias poika on aloittanut koulun, ja 16-vuotiaan teinin mielestä high schoolissa on

niin siistiä, ettei hän halua enää takaisin Tanskaan.

Vuoden 2009 alusta lähtien Naja Marie Aidtilla on ollut aikaa paneutua myös omaan ammattiinsa. Hän kertoo olevansa selvästi etsivällä kannalla amerikkalaisessa kirjallisuudessa ja pyrkivänsä tutustumaan ihmisiin, joilla on tarjota hyviä lukuvinkkejä. Vinkkejä siitä, mitä moderni amerikkalainen runous voi olla.

– Olen päässyt kirjoittamisen alkuun, ja se on tärkeintä. Minun on löydettävä kokonaan uusi lähtökohta kirjoittamiselle ja keksittävä, miten saan sijoitettua siihen kaupungin, jossa nyt elän. Lähestyn sitä runouden kautta, sillä runoihin voin sisällyttää eri tasojen asioita ja abstraktioita ja kirjoittaa vieraudesta nimenomaan vähemmän konkreettisella tavalla, 45-vuotias kirjailija sanoo.

Naja Marie Aidt on kirjoittanut koko ikänsä ja julkaisi ensimmäiset runonsa vuonna 1991. Kysyn, mikä on hänen kirjailijuutensa kantava voima ja saan vastaukseksi:

– Minusta se on kivaa. Se on minun työtäni. Se liikehtii kaiken aikaa

jossakin sisälläni, ja minulle on aivan luonnollista kirjoittaa ja ajatella kaikkea jonakin, josta voi tulla kirjallisuutta. Ei minulla ole mitään tavoitetta tai erityistä viestiä, jota pyrkisin tietoisesti tuomaan esille. Minua kiinnostaa ihmisten välinen suhde – viestintä, sen puute, eläminen toisten kanssa pienissä (perhe)ryhmissä ja yhteiskunnan muodostamassa yhteisössä. Kirjoittaessani en analysoi, vaan yritän luoda tekstiin kiihkeyttä, kieltä ja kertomusta, niin että siitä tulisi mahdollisimman väkevää.

Naja Marie Aidt käsittelee kaikissa teoksissaan nykyajan ihmisten elämää niin sanotussa sivistyneessä maailmassa ja heidän keskinäisiä suhteitaan. *Bavian*-novellikokoelmaa hän kuvaa yritykseksi ymmärtää, mitkä mekanismit saavat ihmiset toimimaan itsekkäästi. Kun turvallinen ja tuttu maailma onkin yhtäkkiä vieras – tai kun on itse yhtäkkiä vieras tuossa maailmassa – ja turvallisuudentunne katoaa. Siinä joutuu todella tiukan haasteen eteen. Ajautuu epätoivoon. Kaatuu. Ja myös muuttuu, muuttuu.

Hän kokee myös New Yorkissa asumisen muutoksena:
– Sanotaan, että New York vie hir-

veästi energiaa, mutta että se myös antaa sitä paljon takaisin. Täällä on niin monta erilaista kulttuuria ja kuulee mitä hurjimpia tarinoita, joita newyorkilaiset ovat tuoneet mukanaan ties mistä. Ymmärrän paremmin, miten rankkaa uuteen kulttuuriin muuttaminen on. Ihminen vaikuttaa tyhmemmältä kuin hän oikeasti on, ellei hän osaa kiel-tä kunnolla. Kielen kadottaminen on kova paikka. Jollakin tavalla siinä menettää itsenäisyytensä. Toisaalta on vapauttavaa luoda itselleen uusi elämä ja aloittaa uudestaan aivan alusta.

Napapiiriltä ympäri-vuorokautiseen sykkeeseen

Naja Marie Aidt on elämänsä aikana siirtynyt maapallon kaikkein koskemattomimpiin kuuluvasta luonnonmaisemasta New Yorkin pilvenpiirtäjäviidakkoon. Lapsena hän asui Grönlannissa napapiirin pohjoispuolella, jossa talvi oli järkyttävän pimeä ja koko kesä yhtä loputonta valoa. Näissä äärioloissa vanhemmat lukivat hänelle satuja. Norjalaisia, ruotsalaisia ja suomalaisia, H. C. Andersenia, Grimmin veljeksiä, kansansatuja, mustalais-satuja, Tuhatta ja yhtä yötä – kai-kenlaisia satuja.

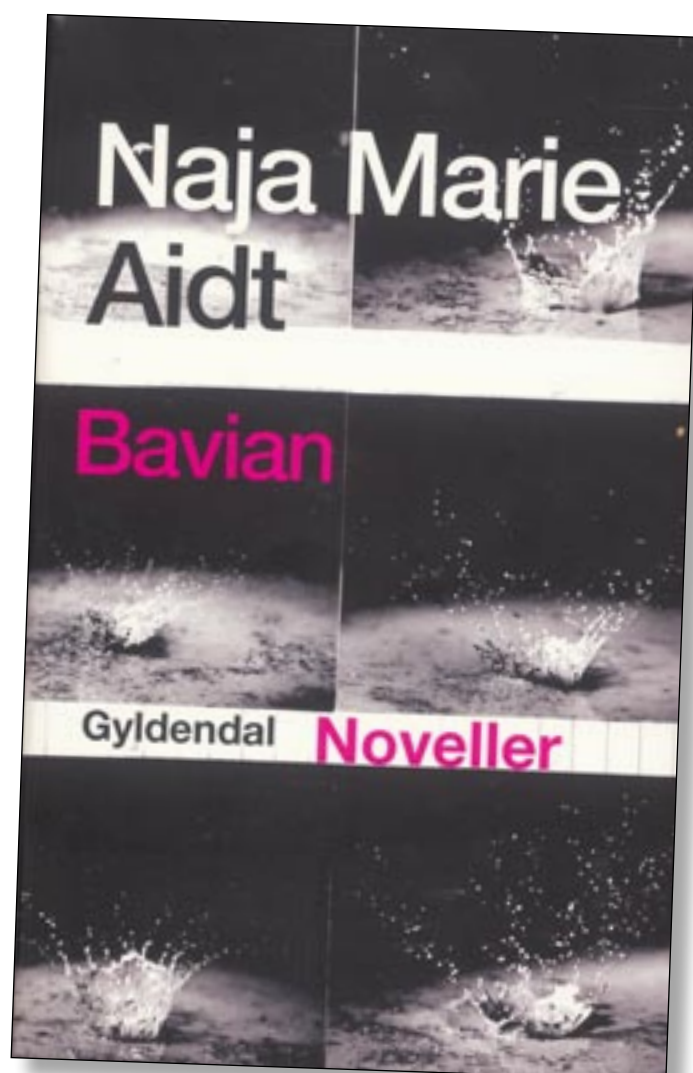
Silloin hän koki, että kirjallisuus voi hälventää sekä valon että pimeyden. Että voi matkustaa minne haluaa, että ensisilmäyksellä tutulta tuntuva voi muuttua ja kohottaa ihmisen uusiin tunnelmiin, tiloihin ja maailmoihin. Se on ikuinen lohtu ja vapaus. Näin hänelle syntyi riip-puvuus kirjallisuuteen.

– Tulin Tanskaan seitsemänvuotiaana pikkuruudesta yhteisöstä. Se oli valtava kulttuurisokki, sillä en ollut tottunut suurkaupunkiin. Luulen, että juuri tällä siirtymällä on ollut

suuri merkitys minulle – ja myös sille, että aloin kirjoittaa. Täältä New Yorkista näen nyt, että myös Pohjoismaat ovat pieni, hallittavan kokoinen ja turvallinen yhteiskunta maailman laidalla ja että minussa sykkii pohjoismainen sydän ja kan-nan mukanani Pohjoismaiden maan-tiedettä. Joku saattaa myös erehtyä luulemaan, että Pohjoismaat ovat koko maailma. Näin ei todellakaan ole! Tiedämme ällistyttävän vähän muista kulttuureista – jopa oman väestömme keskuudessa elävistä kulttuureista. Nuorimman poikani koulussa on sataa eri kansallisuut-ta, mutta se on myös määritelty

erittäin selkeästi ”amerikkalaisek-si”, jossa kaikkien on noudatettava sääntöjä voidakseen olla osallisina yhteiskunnassa. Muuten voi sitten olla, pukeutua ja uskoa niin kuin haluaa. Sitä on todella terveellistä kokeilla, kun itse tulee nurkkapat-rioottien maasta. Ihmisiä kannus-tetaan säilyttämään kansallinen identiteettinsä ja olemaan ylpeitä omintakeisuudestaan. Täällä ei tosiaankaan pahemmin häpeillä, hän sanoo lopuksi.

Naja Marie Aidtin ja hänen perheen-sä on tarkoitus viettää New Yorkissa kolmisen vuotta.

**Tiedämme ällistyttävän
vähän muista kulttuureista
– jopa oman väestömme
keskuudessa elävistä
kulttuureista.**

Teokset

Så længe jeg er ung, 1991, runoja
Et vanskelig møde, 1992, runoja
Vandmærket, 1993, novelleja
Det tredje landskab, 1994, runoja
Tilgang, 1995, novelleja
Huset overfor, 1996, runoja
Rejse for en fremmed, 1999, runoja
Begyndelsen til en historie, 2002, runoja
Balladen om Bianca, 2002, runoja
Rundt på gulvet, 2004, näytelmä
Zakarias 1–5, 2005, lastenkirjoja
Bavian, 2006, novelleja
Tag og kys det hele fra os, 2006, runoja
Hvor er Villy?, 2006, lastenkirja
Poesibog, 2008, runoja

4. Vitamiiniruiske Pohjoismaiden tutkimus- ympäristölle

“

Kyse ei ole pelkästä
hyväntekeväisyydestä,
vaan myös investoinneista,
työpaikoista ja viennistä.

Pohjoismaiden ministerineuvoston huippututkimusaloite on vitamiiniruiske pohjoismaiselle tutkimukselle, sillä sen tarkoituksena on kohottaa tutkimuksen tasoa taas pykälän verran ja nostaa pohjoismaiset tutkijat muun muassa ilmasto-, energia- ja ympäristötutkimuksen kärkeen.

Keskiössä ovat ensimmäisessä vaiheessa hankkeet, joilla etsitään ratkaisuja maailmanlaajuiseen ilmasto-ongelmaan. Toinen vaihe, jota vasta hahmotellaan, painottuu terveydenhuoltoon ja hyvinvointiin.

Aloitteeseen sisältyvät tutkimusaiheet käsittelevät maailmanlaajuisia ongelmia. Kyse ei kuitenkaan ole pelkästä hyväntekeväisyydestä, vaan myös investoinneista, työpaikoista ja viennistä.

– Huippututkimusaloite tarjoaa meille pohjoismaisen lähtökohdan, jonka avulla voimme täydentää toinen toisiamme ja nostaa pohjoismaisen tutkimuksen Euroopan huipulle ja luoda samalla monia uusia työpaikkoja, sanoo Rolf Annerberg. Hän on yksi aloitteen kantavista voimista ja huippututkimusaloitteen ohjausryhmän vetäjä.

Tutkimusneuvostot ja rahoittajat tekevät kaikissa Pohjoismaissa yhteistyötä asiantuntijoiden kanssa, mikä takaa aloitteelle kansallisen tuen.

Pohjoismainen lisäarvo

Avainasemassa ovat pohjoismaiset laitokset, ennen kaikkea Oslossa sijaitsevat NordForsk, Pohjoismainen innovaatiokeskus (NICE) ja Pohjoismainen energiantutkimus, jotka yhdessä edistävät pohjoismaista tutkimusta ja innovointia useilla eri alueilla.

Ne ovat mukana esimerkiksi EU-hankkeissa, joille Pohjoismaiden ministerineuvoston laitokset toimitavat tutkimuksia ja tietoa, mutta työtä tehdään myös puhtaasti pohjoismaisin voimin, jolloin pohjoismaisten tutkijoiden ja yliopistojen maiden rajat ylittävistä yhteistyöistä saadaan synergiaetuja, joihin laitokset eivät yksinään yltäisi.

Tärkeä osa pohjoismaisten laitosten työtä on myös niin sanotun siemenrahan eli starttirahan järjestäminen.

– NordForsk voi myöntää rahaa hankkeen kehittelyyn, mikä toimii eräänlaisena hyväksymisleimana ja saattaa auttaa hanketta jopa kymmenkertastamaan rahoitus-pohjansa, NordForskin johtaja Liisa Hakamies-Blomqvist sanoo.

Uudet ajat edellyttävät uusia pohjoismaisia innovaatiostrategioita

YK:n pääsihteeri Ban Ki-moon esitteli viime vuoden lokakuussa vihreää maailmantaloutta koskevan Green New Deal -aloitteen. Hän kehotti maailman kaikkia johtajia elvyttämään taantumasta ajautunutta maailmantaloutta uusiutuvan energian käyttöä tukevin toimenpitein.

Kansainvälinen energiajärjestö IEA on todennut, että nyt tarvitaan ”maailmanlaajuinen vallankumous energiahuollossa ja energiankulutuksessa”.

Pohjoismailla on annettavaa

Pohjoismailla on hyvät edellytykset edistää vihreää kasvua, koska sillä on käytössään huomattavan paljon uusiutuvaa energiaa. Pohjoismaat voivat kuitenkin kunnostautua enemmänkin kehittämällä ja ottamalla käyttöön uutta ympäristöteknologiaa.

Huippututkimusaloitteella halutaan vahvistaa Pohjoismaiden asemaa tällä alalla. Innovointi on yhtä tärkeää kuin tutkimus.

– Avain kestäväan kasvuun ja uusien ekologisten yritysten syntymiseen voi olla pohjoismainen suurpanostus, jonka lähtökohdana on käyttäjälähtöiset innovaatiot, NICE:n johtaja Ivar H. Kristensen sanoo.

NICE toivookin, että huippututkimusaloite loisi pohjan, joka kannustaa Pohjoismaiden elinkeinoelämää pohjoismaiseen innovaatiotyöhön.

Apuväline valintojen tekemiseen

Viidelle vuodelle varattu 385 miljoo- nan Tanskan kruunun (lähes 52 miljoo- nan euron) summa ei ole paljon ver- rattuna miljardeihin, joita Pohjoismaat käyttävät tutkimukseen. Pelkästään vuonna 2007 maiden yhteenlaskettu tutkimus- ja kehitysbudjetti oli pitkälti yli 40 miljardia Tanskan kruunua eli lähes 5,4 miljardia euroa.

Huippututkimusaloitteella ja siihen varatuilla määrärahoilla halutaan kes-

kittää ja edistää korkeatasoista pohjoismaista tutkimusta ja innovointia. Aloitte tuo tutkimus- ja innovaatioyhteistyöhön aivan uuden ulottuvuuden.

Kyse ei ole yksittäisestä ohjelmasta, eikä sen ole tarkoitus toimia pelkästään käytännön tutkimus- ja innovaatiotyön kehyksenä, vaan se muodostaa pohjan myös suuntaviivoille ja valinnoille. Aloitte voi vaikuttaa myös siihen, mihin tutkimusalueisiin ja innovaatiopanostuksiin keskitytään sekä Pohjoismaissa, Euroopassa että maailmanlaajuisesti.

Ilmasto, energia ja ympäristö

Huippututkimusaloitteen ensimmäisen vaiheen aiheina ovat siis ilmasto, energia ja ympäristö. Niissä Pohjoismailla on paljon annettavaa.

– Ilmastotutkimus ja siinä käytetyt Pohjoismaissa kehitetyt ainutlaatuiset mallit sekä tulevaisuuden energiajärjestelmät, joissa jokaisella Pohjoismaalla on omat teknologiset painopisteensä, ovat esimerkkejä kiinnostavista yhteistyöalueista, sanoo Pohjoismaisen energiantutkimuksen johtaja Birte Holst Jørgensen.

“

Viiden maan ääni kuuluu paremmin kuin yhden, ja pohjoismainen tutkimusympäristö yltää huomattavasti pitemmälle kuin mihin maat yksinään pystyisivät.

Ei siis ole sattumaa, että ohjelman ensimmäiseen vaiheeseen valitut tutkimusalueet keskittyvät ilmasto-ongelmiin, vaihtoehtoiseen energiaan ja energiatehokkuuteen.

– Jos aloitteen panostukset kootaan yhteen olemassa olevien kansallisten keskustusten asiantuntijaverkostoon, painoarvomme ja näkyvyttemme kasvavat huomattavasti suuremmaksi pelkkiin kansallisiin mahdollisuuksiin verrattuna, hän lisää.

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että on saatu aikaan yhteistyömuoto, jossa laaditaan pohjoismaiselle tutkimusalueelle yhteinen asialista ja joka voi edistää maailmanlaajuisia tutkimuspolitiikkaa.

Se on hyvä syy harjoittaa tutkimusta ja kehittämistä yhdessä, sillä viiden maan ääni kuuluu paremmin kuin yhden, ja pohjoismainen tutkimusympäristö yltää huomattavasti pitemmälle kuin mihin maat yksinään pystyisivät.

TIETORUUTU:

Kestävä kasvu

Huippututkimusaloitteesta tehtiin päätös lokakuussa 2008 ja pääministerit julkistivat sen Pohjoismaiden ministerineuvoston globalisaatiofoorumissa Islannissa helmikuussa 2009.

Aiemmassa pääministerien julkilausumassa todetaan muun muassa:

*Pohjoismailla on hyvät mahdollisuudet olla ilmastotyön edelläkävijäalue. Kestävän pohjoismaisen mallin ilmasto-
haasteisiin vastaamiseksi tulee kiinnittää huomiota siihen,
että päästöjen pienentäminen ja talouskasvu on mahdollista
yhdistää toisiinsa.*

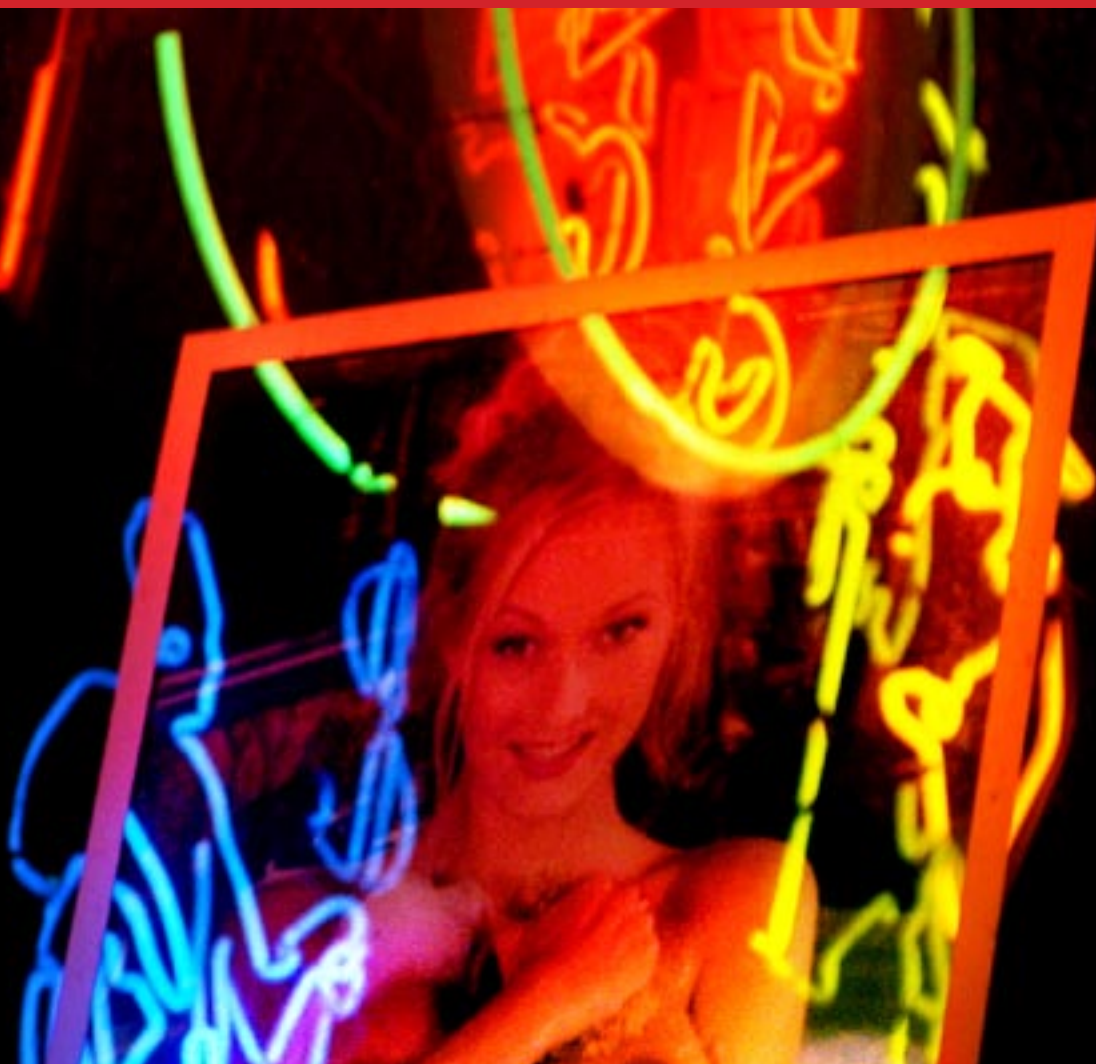
TIETORUUTU:

Painopistealueet

Huippututkimusaloitteen ensimmäinen vaihe koostuu kuudesta osasta:

- Ilmastonmuutoksen vaikutusten tutkiminen ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen
- Ilmastonmuutoksen sekä jään, lumen ja jäätiköiden vuorovaikutus
- Nanotekniikka ja energiatehokkuus
- Tuulivoiman laajamittainen käyttöönotto
- Kestävä bioenergia
- Hiilidioksidin talteenotto ja varastointi

5. Ihminen kauppatavarana

“

Meillä on ollut Reden International -kriisikeskuksessa 170 naista, joiden poliisi on arvioinut olevan ihmiskaupan uhreja.

Globalisaatio on toteutunut täysimittaisesti pohjoismaisilla seksin osto- ja myyntimarkkinoilla, joilla toimii yhä enemmän ulkomaisia naisia samaan aikaan kun poliitikot taistelevat saadakseen aikaan lakeja, joilla voidaan vähentää sekä prostituutiota että ihmiskauppaa.

Pohjoismaiset prostituutiomarkkinat ovat kansainvälistyneet kymmenen viime vuoden aikana. Tämä käy ilmi alan ensimmäisestä yhteispohjoismaisesta Prostituutio Pohjoismaissa -tutkimushankkeesta, jossa on selvitetty, kuvailtu ja analysoitu Pohjoismaissa harjoitettavaa prostituutiota ja ihmiskauppaa.

Nykyprostituoidut ovat liikkuvaisia. He joko lähtevät vapaaehtoisesti tai heidät pakotetaan töihin kaikkein tuottoisimmille markkinoille. Tanskassa se näkyi erittäin selvästi esimerkiksi Romanian liittyttyä EU:hun 1. tammikuuta 2007. Muutaman viikon kuluttua siitä Tanskaan alkoi saapua turistibusseittain seksiä kaupittelevia romanialaisnaisia. Kymmenen vuotta aikaisemmin pohjoismaisista asiakkaista olivat alkaneet kilpailla venäläiset, balttilaiset ja nigeriläiset naiset.

Torjunnan este

Dorit Otzen toimii johtajana kööpenhaminalaisessa Reden-keskuksessa, joka tarjoaa prostituoiduille neuvontaa ja lepopaikan. Hän on nähnyt, miten itäeurooppalaisten ja afrikkalaisten naisten osuus kaupungin prostituoiduista on kasvanut vuodesta 1997 lähtien. Prostituutiomoraalin rajat ovat venyneet tavattomasti, koska monet ulkomaiset naiset ovat valmiit kaikkeen ja vieläpä halvalla.

Kolmannen osapuolen kauppamat naiset havaitaan vain poliisin

ratsioissa, ja Tanskassa toimii ulkomaisia naisia valtavaan paljon enemmän kuin viralliset luvut kertovat.

– Meillä on ollut Reden International -kriisikeskuksessa 170 naista, joiden poliisi on arvioinut olevan ihmiskaupan uhreja. Naiset eivät paljasta mitään, mutta jos heillä on väärennetyt paperit, ihmiskaupan järjestäjät ovat maksaneet ne. Naiset eivät olisi itse pystyneet siihen. Heidän katsotaan syyllistyneen petokseen ja heidät palautetaan kotiin 100 päivän kuluessa, Dorit Otzen sanoo.

Hänen mielestään ihmiskaupan torjumisen suurimpana esteenä on se, että ulkomaalaislain oleskelulupavaatimukset tekevät tyhjäksi Tanskassa vuonna 2007 laaditun ihmiskaupan vastaisen toimintasuunnitelman pyrkimykset.

– Laki ei suojele naisia, vaan heidät palautetaan kotimaahan, jossa he usein joutuvat uudelleen ihmiskaupan uhreiksi, toteaa Redenin johtaja, jolla on 25 vuoden kokemus pohjoismaisesta yhteistyöstä.

Yhteistyötä yli rajojen

Ihmiskaupan dynamiikka on muuttunut viime vuosina. Maa voi nykyään olla sekä lähtö-, läpikulku- että vastaanottajamaa, ja lisäksi siellä voi esiintyä maan sisäistä ihmiskauppaa.

Pohjoismailla ja niiden lähialueilla onkin tältä osin monia yhteisiä

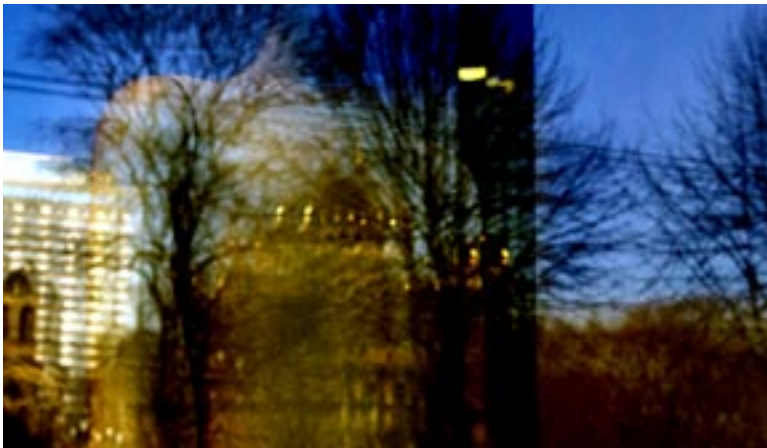
ongelmia, ja maiden on torjuttava ihmiskauppaa yhteisvoimin. Pohjoismaiden neuvosto ja Pohjoismaiden ministerineuvosto tekevät tästä syystä yhteistyötä Venäjän, Viron, Latvian ja Liettuan kanssa.

Prostituutiotarkoituksessa harjoitettava ihmiskauppa on tehnyt prostituoiduista osallisia kansainväliseen järjestäytyneeseen rikollisuuteen. Ulkomaiset naiset saapuvat laittomasti Pohjoismaihin, mikä tekee heistä rikollisia. Tämä ilmenee laajasta Prostituutio Pohjoismaissa -tutkimushankkeesta.

Apua ja kieltoja

Perinteisesti prostituutio on määriteltä Pohjoismaissa sosiaalisesti ongelmaksi, joka ratkaistaan tarjoamalla apua pohjoismaisille naisille. Kymmenen viime vuoden aikana ei ole keskitytty niinkään siihen, että prostituoidut ansaitsevat rahaa myymällä seksiä, vaan lainsäätäjät ovat käsitelleet enemmän seksipalvelujen oston kriminalisointia, joskin erilaisin perustein.

– Ruotsissa keskusteltiin kymmenen vuotta sitten sukupuolesta, tasa-arvosta ja ostoseksistä naisvihan osoituksena, ja prostituutiota tarkasteltiin tästä näkökulmasta. Muut maat ovat painottaneet enemmän ihmiskaupan vaaraa, ja seksipalveluiden ostamisen kriminalisointi on nähty niissä keinona valvoa ja vähentää prostituutiota.

Estämällä erilaisten palvelujen ostaminen prostituoiduilta halutaan vähentää sekä ihmiskauppaa että ulkomaista prostituutiota, May-Len Skilbrei sanoo.

Skilbrei on toiminut aiemmin Prostituutio Pohjoismaissa -hankkeen projektijohtajana Pohjoismaisessa tasa-arvotiedon keskuksessa (NIKK) ja FAFO-tutkimussäätiön tutkijana Oslolla.

Lainsäädäntö etenee hitaasti

Tutkimushanke osoittaa myös, että lainsäätäjien on vaikea pysyä ajan tasalla, kun seksin ostaminen ja myyminen sekä ihmiskauppa muodostavat yhä mutkikkaampia kuvioita, eikä kukaan tiedä näillä markkinoilla työskentelevien todellista lukumäärää. Kaikki luvut perustuvat arvioihin ja sosiaalipalvelukontakteihin.

– Lainsäätäjien on vaikea pysyä mukana, koska lainsäädäntöprosessit etenevät hitaasti. Esimerkiksi paritukseen liittyvät prostituution mainostaminen ja huoneistojen vuokraaminen prostituutiotarkoituksiin kiellettiin vasta vuosia sen jälkeen, kun nämä ilmiöt olivat jo yleistyneet, Skilbrei sanoo.

Hänen mielestään poliitikot ovat keskittyneet aivan liikaa työstimään täsmälakeja joillekin prostituutiomarkkinoiden osa-alueille.

– Olisi parempi, jos meillä olisi yleislaki, jolle oikeuslaitos antaa sisältöä konkreettisissa oikeusjutuissa, niin ettei jokaista erityistilannetta tarvitse kirjata erikseen uusiin lakiversioihin. Meillä on esimerkiksi yleinen laki, joka kieltää tappamisen, sen sijaan että kiellettäisiin erilaiset tappamistavat. Prostituutiota koskevia lakeja poliitikot kuitenkin laativat osoittaakseen, että he tekevät jotakin, May-Len Skilbrei toteaa lopuksi.

Projektijohtaja kehuu, että hankkeen kautta on saatu yhteispohjoismaista tietoa maiden tavoista käsitellä prostituutiota ja ihmiskauppaa, ja tietoa voidaan hyödyntää tulevaisuuden politiikan lähtökohtana.

FAKTAA:

Prostituutio Pohjoismaissa -hanke

Pohjoismainen tasa-arvotiedon keskus NIKK on tutkinut tasa-arvoministerien toimeksiannosta Pohjoismaiden prostituutiopoliitiikan eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutkimustulokset esiteltiin Tukholmassa lokakuussa 2008 pidetyssä konferenssissa.

Pohjoismaiden lainsäädäntö

Ruotsi säati seksin ostamisen rangaistavaksi vuonna 1999, Norja vuonna 2009, Suomen laki kieltää seksin ostamisen ihmiskaupan uhreilta ja Tanskassa asiasta on keskusteltu kansankäräjillä. Islannissa prostituution rangaistavuus poistettiin vuonna 2007.

YK:n vuonna 2003 laaditun Pallermon sopimuksen mukaan ihmiskauppa on rikos, ja se on ollut perustana Pohjoismaiden ihmiskaupan vastaisille laeille. Kaikissa Pohjoismaissa on voimassa ihmiskaupan ja lapsiprostituution kieltävät lait.

NIKK on yhteispohjoismainen sukupuolitutkimuksen ja tasa-arvotiedon keskus, joka toimii pohjoismaisen sukupuolitutkimuksen ja tasa-arvopoliitiikan sillanpäänä.

Linkkejä:

NIKK
www.nikk.uio.no/
 Skandinavisk/Temaer/
 Prostitution_i_Norden/

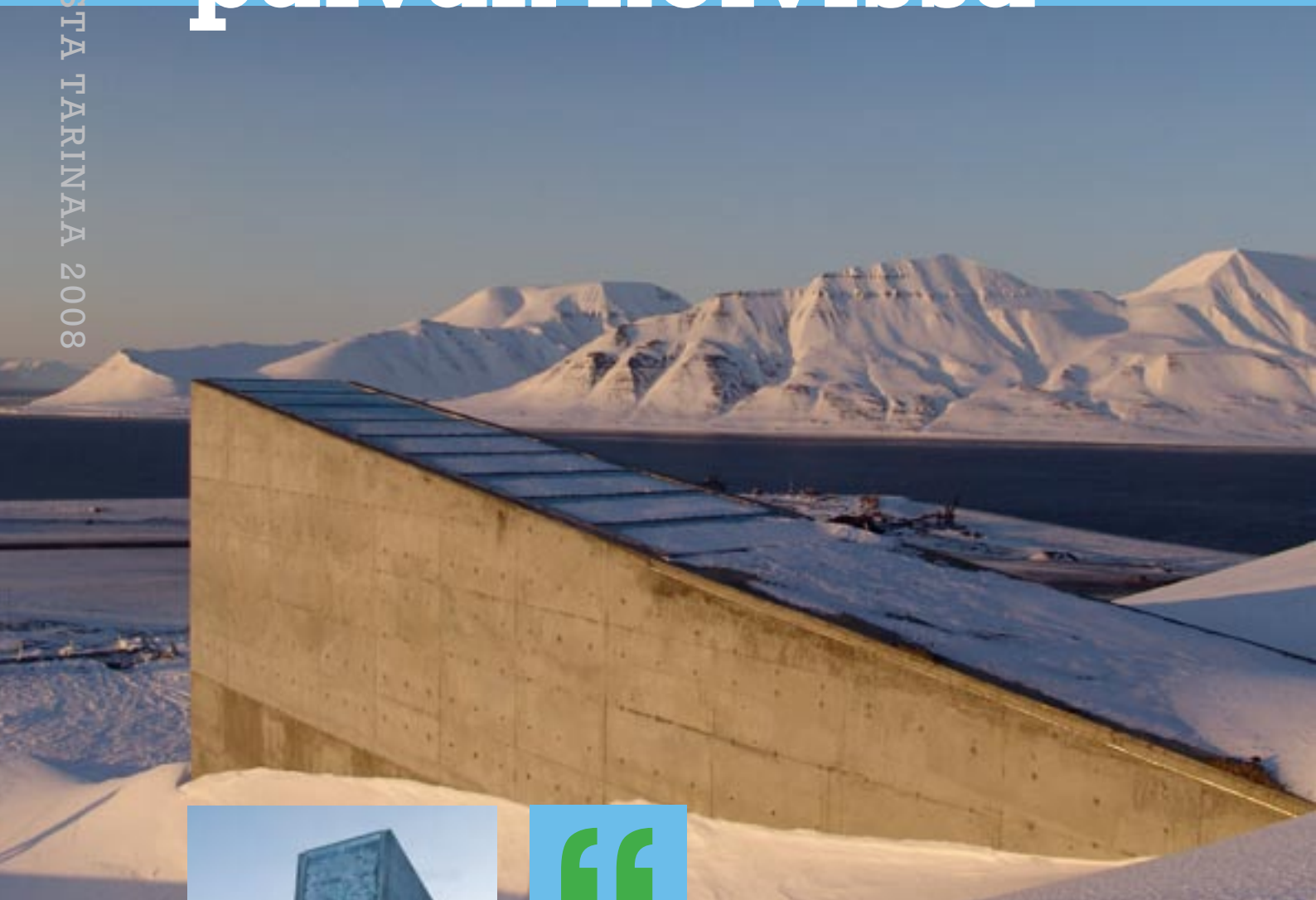
Konferenssiraportti:
www.norden.org/pub/sk/showpub.asp?pubnr=2008:739

“

Pohjoismailla ja niiden lähialueilla on monia asiaan liittyviä yhteisiä ongelmia, ja maiden on torjuttava ihmis-kauppaa yhteisvoimin.

6. Siemenet tallessa Tuomio- päivän holvissa

“

Kyseessä on varmuusvarasto, jossa maailman viljelykasvien siemeniä ja mahdollisuutta ruoan kasvattamiseen suojellaan sodilta, luonnonkatastrofeilta ja muilta uhkatekijöiltä.

Teräsmies oli oikeassa: jos haluaa suojella jotakin, kannattaa rakentaa arktinen linnake. Nyt tätä ideaa hyödynnetään Huippuvuorilla kaukana Norjan rannikon pohjoispuolella, jonne on kerätty eri viljelykasvien kuten maissin, riisin ja vehnän siemeniä eri puolilta maailmaa lajien ja lajikkeiden suojelemissi täydelliseltä tuholta näinä ilmastonmuutoksen aikoina.

Huippuvuorten kansainvälinen siementen varmuusvarasto käsittää kolme suurta hallia, jotka on louhittu peruskallioon sadan metrin syvyyteen. Norja on rakentanut varsinaiset varastotilat ja myös omistaa ne. Pohjoismaiden ministerineuvostolla on kuitenkin keskeinen tehtävä varaston toiminnassa. Siemenvaraston toiminnasta ja hallinnosta vastaa nimittäin pohjoismainen geenivarakeskus NordGen.

– Olemme yhteydessä siemenpankeihin eri puolilla maailmaa ja teemme sopimuksia, kerromme miten siemenet tulee lähettää ja otamme vastaan lähetyksiä, NordGenin johtaja Jessica Kathle sanoo.

Huippuvuorten siemenvarasto vihittiin käyttöön valtavan mediahuomion saattelemana helmikuussa 2008, ja Time Magazine on nimenyt sen maailman kuudenneksi parhaaksi keksinnöksi vuonna 2008. Lukuisat tiedotusvälineet aina suurista kansainvälisistä mediatyhtiöistä paikallislehtiin ovat julkaisseet siemenvarastosta kertovia laajoja reportaaseja. Jessica Kathle uskoo, että siemenvarastossa kiinnostaa ennen kaikkea sen yksinkertainen tehtävä ja viesti – eli sen tärkeä teh-

tävä maailman elintarviketilanteen turvaamisessa.

– Kyseessä on varmuusvarasto, jossa maailman viljelykasvien siemeniä ja mahdollisuutta ruoan kasvattamiseen suojellaan sodilta, luonnonkatastrofeilta ja muilta uhkatekijöiltä. Olemme kaikki nykyään tietoisia ilmastonmuutoksen geenivaroille aiheuttamasta uhasta, Kathle sanoo.

Monimuotoisuus uhattuna

Maailman luonnon monimuotoisuus on yhä uhanalaisempi, mikä johtuu ennen kaikkea ilmastonmuutoksesta. Myös luonnonkatastrofit ovat todellinen uhka, ja Huippuvuorten varmuusvarasto takaa sen, etteivät esimerkiksi kuivuus, kasvitaudit ja tulvat hävitä tärkeitä lajeja kokonaan. Jos esimerkiksi jokin maissilaji häviäisi kuivuuden takia, se voitaisiin pelastaa Huippuvuorilla säilytettävien siementen avulla.

Huippuvuorilla ei kuitenkaan voida säilyttää kaikkia lajeja. Yhtenä kriteerinä on se, että kasvin on lisäännyttävä siemenestä. Tämän takia joitakin maailmanlaajuisesti tärkeitä ravintokasveja kuten banaania, maniokkia ja jamssia ei

voida varastoida Huippuvuorten kolmeen varastohalliin.

Valtava kapasiteetti

Siemenvaraston maantieteellinen sijainti on paras mahdollinen maailman eri siementen varastointiin. Ikirouta ja syvällä peruskalliossa sijaitsevat varastotilat takaavat sen, etteivät siemenet sula mahdollisen sähkökatkoksenkaan aikana.

Lehdistön Tuomiopäivän holviksi kutsumaan varmuusvarastoon pystytään varastoimaan miljoonia siemennäytteitä. Ikiroutaan voidaan siis käytännössä säilöä maailman kaikkien viljelykasvien siemenet. Yksi nimenomainen tavoite on ollut kehitysmaiden siemenmateriaalin tallentaminen, koska näissä maissa luonnon monimuotoisuutta uhkaavat sekä äärimmäiset luonnonilmiöt että poliittinen epävakaisuus. Esimerkiksi Kenia on lähettänyt Huippuvuorille tuhansia siemeniä.

– Kenia toimitti siemeniä varmuusvarastoon aikana, jolloin maa oli käytännössä sisällissodassa. Se osoittaa, miten tärkeänä Huippuvuorille sijo-

tettua toimintaamme pidetään, varmuusvaraston toiminnanjohtaja Ola Westengen sanoo.

Teräsmies on varmasti mielissään Huippuvuorten arktisesta linnakkeesta. Se vapauttaa hänet suuntaamaan yliluonnolliset voimansa muuhun kuin kaiken maailman siementen vahtimiseen.

FAKTAA:

- Pohjoismaiden pääministerit muurasivat varmuusvaraston peruskiven 19. kesäkuuta 2006. Siemenvarasto vihittiin käyttöön 26. helmikuuta 2008.
- Varmuusvaraston kolme osapuolta ovat Norjan valtio, NordGen ja The Global Crop Diversity Trust.
- Varaston kapasiteetti on 4,5 miljoonaa siemennäytettä ja yli kaksi miljardia siementä.
- Huippuvuorilla säilytetään tällä hetkellä siemeniä yli 200 maasta ja kaikista maanosista.
- NordGen hallinnoi julkista tietokantaa, jossa on tietoa kaikista Huippuvuorille varastoiduista siemenistä.
- Vuoden 2009 alussa varmuusvarastossa oli runsaat 320 000 siemennäytettä.

- Eniten on eri riisilajikkeiden siemennäytteitä, joita on kaikkiaan noin 70 000.
- NordGen syntyi pohjoismaisen geenivarayhteistyön uudistuksen yhteydessä vuonna 2008. Keskus muodostettiin yhdistämällä Pohjoismainen kotieläin-geenipankki, Pohjoismainen geenipankki sekä Pohjoismaisen metsätalouden siemen- ja taimineuvosto.
- Huippuvuorten siemenvaraston ohella NordGen edistää myös kotieläinten, metsäpuiden ja kasvien säilyttämistä ja kestävää käyttöä sekä ylläpitää Pohjoismaiden geenipankkeja, joiden pääkonttori on Ruotsissa.

LINKKEJÄ:

Huippuvuorten siemenvarasto:
www.seedvault.no

NordGen:
www.nordgen.org

Global Crop Diversity Trust:
www.croptrust.org

Siementietokanta:
www.nordgen.org/sgsv

“

Kenia toimitti siemeniä varmuusvarastoon aikana, jolloin maa oli käytännössä sisällissodassa. Se osoittaa, miten tärkeänä Huippuvuorille sijoitettua toimintaamme pidetään.

7. Lainaa lesbo – ministerineuvosto murtaa ennakkoluuloja

“

**Meidän on toimittava
sillanrakentajina ja
käynnistettävä keskustelua.**

Mitä lesbot tekevät sängyssä? Ovatko kaikki lesbot miesvihaajia? Olet saattanut kuulla yhtä jos toistakin omituista lesbojen elintavoista, mutta oletko koskaan kunnolla jutellut lesbonaisen kanssa? Elävästä kirjastosta voit lainata lesbon ja kohdata omat ennakkoluulosi.

Elävän kirjaston ideana on tarjota ihmisille mahdollisuus kohdata pahimmat ennakkoluulonsa ja saada ihmiset keskustelemaan keskenään. Niin syntyi ajatus lainata puhuvia ihmisiä painettujen kirjojen sijaan. Halu saada ihmiset mukaan sekä Pohjoismaissa että muualla on vienyt konseptin eri puolille maailmaa. Nyt se sitten toimii – Elävä kirjasto sai suuren kansainvälisen läpimurron vuonna 2008 Pohjoismaiden ministerineuvoston tuella.

Jotta Elävä kirjasto toimisi myös käytännössä, lukijalla on oltava rohkeutta tehdä henkilökohtaisia kysymyksiä ja kirjan on uskallettava vastata vilpittömästi.

– Minusta oli hiukan outoa jutella ventovieraan kanssa joistakin asioista, mutta ajattelin, että on tärkeää murtaa ennakkoluulot ja oikaista yleisimpiä väärinkäsityksiä, sanoo Kiera Harburn viitaten joihinkin kaikkein tavallisimpiin kysymyksiin, joita hänelle esitettiin Ison-Britannian ensimmäisessä Elävässä kirjastossa Swiss Cottage huhtikuussa 2008.

Mistä tietää olevansa lesbo? Onko se valinta? Mitä lesbot tekevät sängyssä?

– Minua pelotti hiukan, koska tiesin, että minulta voidaan kysyä ihan mitä tahansa. Minun piti tuon tuostakin muistuttaa itseäni siitä,

että lukijoiden oli noudatettava sääntöjä ja että heidän oli muun muassa palautettava kirja samassa kunnossa kuin se oli lainaushetkellä ja että minulla oli kirjana oikeus vaatia palauttamaan laina heti, mikäli koin, että minua kohdellaan huonosti, Kiera sanoo.

Kaltoin kohdeltujen foorumi

Jotkut harvat ovat arvostelleet Elävää kirjastoa siitä, että se määrittelee ennakkoon ihmisten ennakkoluuloja ja sillä tavalla synnyttää ennakkoluuloja, joita ei alun perin ollutkaan. Ronni Abergel (35), yksi Elävän kirjaston keksijöistä, ei pidä tätä kuitenkaan ongelmana.

– Elävä kirjasto on vain foorumi ihmisille, joihin muut ovat suhtautuneet ennakkoluuloisesti. Ihminen pukee siinä sanoiksi tunteensa ja tilanteensa. Se toimii peilinä tai heijastuksena. Kyse on esiin tulevien ihmisten omakohtaisista kokemuksista.

Tämä koskee muun muassa Kiera Harburnia. Lesbona hän on kohdannut homofobiaa, ja hänelle on tärkeää olla mukana lainakirjana, koska hänen mielestään sivistyneessä yhteiskunnassa ennakkoluulot pitää pystyä kohtaamaan.

– Ennakkoluulot ovat epäloogisia ja sietämättömiä, ja ne saattavat johtaa siihen, että ihmiset tekevät toisilleen kamalia asioita.

Päivän viimeinen laina

Erityisesti yksi sen päivän lainoista teki vaikutuksen brittiin, joka työskentelee terveyskeskuksen henkilöstöosastolla Lontoossa.

– Päivän viimeiset lainaajani olivat neljä 11-vuotiaasta, kolme poikaa ja yksi tyttö. Kun tajusin, että he aikoivat lainata minut, ajattelin: ”Voi luoja! Tästä tulee kamalaa.” Olin aivan hermona ja ajattelin, että he toisesti tekisivät oloni hankalaksi, mutta koska tiedän kouluissa esiintyvän paljon homofobiaa päätin, että he saavat lainata minut. He kysivät minulta aluksi, millaista oli olla lesbo ja kiusattiinko minua koulussa. Vastattuani kaikkiin kysymyksiin yksi pojista kääntyi kaverinsa puoleen ja sanoi: ”Kai sinä nyt tajuat? Ei siinä ole mitään väärää.” Olin todella helpottunut!

Maailmalle

Idea on kehittynyt vuoden 2000 jälkeen kansainvälisesti menestyneeksi konseptiksi. Elävä kirjasto on lyönyt itsensä läpi muun muassa Australiassa, Isossa-Britanniassa, Japanissa ja Yhdysvalloissa.

Journalistiikan opiskelija ja väkivallan ehkäisyn parissa työskentelevä Ronni Abergel käyttää suuren osan vapaa-ajastaan Elävän kirjaston mainostamiseen muun muassa matkustamalla eri puolille maailmaa tapaamaan järjestäjiä ja auttamaan heitä hankkeen käynnistämisessä. Syksyllä 2008 hänet kutsuttiin Kiotoon Japaniin.

– Pidin japanilaisten viestintää hyvin diplomaattisena. On käynyt ilmi, että minun viestintäni on ollut rajoittavaa. Japanilaiset keksivät itse otsikon *Understanding diversity* (Erlaisuuksien ymmärtäminen), joka minusta on parempi kuin *Take out a prejudice* (Lainaa ennakkoluulo), jota meillä on tapana käyttää, joten aion ruveta levittämään sitä, nousevan auringon maasta perheineen juuri palannut Ronni sanoo innoissaan istuessamme teellä kööpenhaminalaisessa kahvilassa.

Hän kertoo, että joka kerta saapuaan uuteen paikkaan järjestämään Elävää kirjastoa hän näkee uuden lähestymistavan siihen. Jokainen maa ja kulttuuri tuovat siihen oman lisänsä. Esimerkiksi Yhdysvalloissa kello soi puolen tunnin välein, niin että ihmisten ei tarvitse koko ajan vilkuilla kelloa, ja Japani oli keksinyt otsikon *Understanding diversity*, koska japanilaiset ovat mielestään kovin haluttomia myöntämään, että heillä on ennakkoluuloja, mutta ovat valmiita ymmärtämään itsensä ja muiden välisiä eroja.

Japanilaista kohteliasuutta

Elävän kirjaston toteuttamisessa näkyvät myös kulttuurierot. Japanilainen Noriko (53) lainasi kaksi koditonta Kiotossa järjestetyssä Japanin ensimmäisessä Elävässä kirjastossa. Hän kertoo, ettei hän uskaltanut kysyä kaikkea, mitä hänen sydämellään oli, kun kodit-

tomat kertoivat olevansa valmiit ottamaan vastaan millaista työtä tahansa päästäkseen kodittomuudesta, mutta eivät opiskelemaan tai pätevöitymään saadakseen näitä töitä.

– Sen vuoksi olisin halunnut kysyä heiltä: ”Mikä teidän mielestänne on työn tarkoitus?” ”Miksi ihmiset tekevät työtä?”

Sellaiset kysymykset tuntuivat kuitenkin abstrakteilta, enkä voinut kysyä heiltä semmoista. Sain sen käsityksen, ettei heillä ollut riittävästi tahtoa ottaa vastaa mitä tahansa työtä elättääkseen itsensä tai huolehtiakseen omasta perheestään. Minusta tuntui, että sellaisten kysymysten esittäminen olisi ollut epäkohteliasta lainaamiani kirjoja kohtaan, Noriko sanoo.

Hänen mielestään Elävä kirjasto salli hänen kurkistaa entuudestaan tuntemattomaan maailmaan, ja samalla se avasi hänen käsitystään ja hän tajusi, ettei työn puute välttämättä tarkoittanut osaamisen puutetta. Yksi ennakkoluulo myös karisi pois.

– Näemme Tokion puistoissa asustavat kodittomat kaukaa. Olin kuvitellut, että he kulkivat likaisissa vaatteissa. Tapaamillani kodittomilla oli kuitenkin puhtaat hiukset ja puhtaat vaatteet, sanoo Noriko, joka osallistuu Elävään kirjastoon mielellään toistekin.

Vapaaehtoinen verkosto

Elävä kirjasto perustuu vapaaehtoisverkostolle, ja se saa lisäksi tukea muun muassa Pohjoismaiden ministerineuvostolta ja Euroopan neuvostolta. Ministerineuvosto tukee Elävää kirjastoa edistääkseen pohjoismaisia perusarvoja kuten demokratiaa, sananvapautta, suvaitsevuutta ja ihmisoikeuksia.

Ronnin mielestä tuki on ollut aivan ratkaisevan tärkeä. Nyt hän toivoo konseptin saavuttavan kaikki tarpeelliset kohderyhmät.

– Minä ja monet muut käytämme aikaamme Elävän kirjaston edistämiseen, koska sen leviäminen on hidasta. Meidän on toimittava sillanrakentajina ja käynnistettävä keskustelua. Toivoisin, että pystymme laajentumaan kaikkialle maailmaan ja kaikille sektoreille, joilla on sille tilaa, hän sanoo päättäväisesti.

Elokuun lopussa 2009 Elävä kirjasto palaa juurilleen. Silloin Elävään kirjastoon voi tutustua ulkoilmassa Kongens haven puistossa Kööpenhaminassa. Tempausta tukevat muun muassa Pohjoismainen kulttuurirahasto ja Kööpenhaminan kunta.

FAKTA:

- Elävä kirjasto on Pohjoismaissa kehitetty konsepti. Sen avulla halutaan saada toisilleen vieraat ihmiset kohtaamaan ja keskustelemaan keskenään.
- Kirjan sijasta lainattavana on ihminen. Lainattavat ihmiset kohtaavat erilaisia ennakkoluuloja yhteiskunnassa.
- Tavoitteena on päästä ennakkoluuloista eroon keskustelun avulla.
- Ensimmäinen Elävä kirjasto järjestettiin Roskilden festivaaleilla Tanskassa vuonna 2000. Silloin sen takana oli väkivallan vastainen Stop Volden -yhdistys.
- Pohjoismaiden ministerineuvosto on tukenut Pohjoismaisen lapsi- ja nuorisoyhteistyön komitean (NORDBUK) kautta useita Elävän kirjaston järjestäjiä ja lisäksi julkaissut järjestäjille käsikirjan ja sivuston living-library.org.
- Konseptia on kuvailtu julkaisussa ”Elävä kirjasto – järjestäjän käsikirja”. Sen ovat julkaisseet yhteistyössä Pohjoismaiden ministerineuvosto ja Euroopan neuvosto. Ilmainen käsikirja on julkaistu pohjoismaisilla kielillä osoitteessa www.norden.org ja muun muassa englanniksi, saksaksi ja ranskaksi osoitteessa <http://eycb.coe.int>.

Minulla oli kirjana oikeus vaatia palauttamaan laina heti, mikäli koin, että minua kohdellaan huonosti.

Tietoa Pohjois- maiden ministeri- neuvostosta ...

Pohjoismaiden ministerineuvosto

Pohjoismaiden ministerineuvosto on Pohjoismaiden hallitusten välinen yhteistyöelin. Epävirallisella neuvonpidolla ja keskinäisellä tiedonvaihdoilla on myös merkittävä asema.

Ministerineuvoston tehtävänä on vahvistaa pohjoismaista yhteistyötä, korostaa pohjoismaista identiteettiä ja edistää Pohjoismaiden etuja ympäröivässä maailmassa. Valtioiden välisessä yhteistyössä päätökset tehdään yksimielisyysperiaatteella.

Pohjoismaiden ministerineuvostossa työtä tehdään alakohtaisissa ministerineuvostoissa. Hallitusten välisillä yhteistyöaloilla on kullakin oma ministerineuvostonsa. Ylin vastuu Pohjoismaiden ministerineuvostosta on pääministereillä. Vastuu

on jaettu pohjoismaisille yhteistyöministerieille ja heidän sijaiselleen pohjoismaiselle yhteistyökomitealle. Useimmat ministerineuvostot kokoontuvat useamman kerran vuodessa. Ministerineuvostojen työtä tukevat virkamieskomiteat, jotka yhdessä ministerineuvoston sihteeristön kanssa valmistelevat päätöksiä.

Pohjoismaiden ministerineuvosto koostuu seuraavista ministerineuvostoista:

- Talous- ja rahapolitiikka
- Sosiaali- ja terveyspolitiikka
- Elinkeino-, energia- ja aluepolitiikka
- Maa- ja metsätalous-, kalastus-, vesiviljely- ja elintarvikeasiat
- Ympäristö
- Tasa-arvo
- Kulttuuri
- Oikeusyhteistyö
- Koulutus ja tutkimus
- Työelämä
- Yhteistyöministerit

Yhteistyöministerit helmikuussa 2009

Runar Karlsson, Ahvenanmaa
Jógvan á Lakjuni, Färsaaret
Per Berthelsen, Grönlandi
Kolbrún Halldórsdóttir, Islanti
Heidi Grande Røys, Norja
Cristina Husmark Pehrsson, Ruotsi
Jan Vapaavuori, Suomi
Bertel Haarder, Tanska

... ja Pohjoismaiden neuvostosta

Pohjoismaiden neuvosto

Pohjoismaiden neuvosto on Pohjoismaiden parlamentaarikoiden ja hallitusten välinen poliittinen yhteistyöfoorumi. Pohjoismaiden neuvosto järjestää vuosittain yleisistunnon, jossa parlamentaarikot ja Pohjoismaiden ministerit kohtaavat. Muina aikoina neuvoston työtä tehdään viidessä valiokunnassa ja puheenjohtajistossa.

Neuvosto tekee aloitteita ja keskustelee poliittisista kysymyksistä. Neuvosto ehdottaa, mihin suuntaan pohjoismaista yhteistyötä pitäisi viedä ja valvoo, että Pohjoismaiden hallitukset noudattavat tehtyjä päätöksiä. Pohjoismaiden neuvoston työ käsittää politiikan monia eri aloja kuten ympäristö, sosiaali- ja terveyskysymykset, kulttuuri, lapset ja nuoret, elinkeinoelämä, tasa-arvo, oikeusyhteistyöhön liittyvät kysymykset, kansainvälinen yhteistyö ja hyvinvointi.

Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajisto helmikuussa 2009

Árni Páll Árnason, sosiaalidemokraattinen ryhmä, Islanti
Kjartan Ólafsson, konservatiivinen ryhmä, Islanti
Berit Brørby, sosiaalidemokraattinen ryhmä, Norja
Dagfinn Høybråten, keskiryhmä, Norja
Inge Lønning, konservatiivinen ryhmä, Norja
Rolf Reikvam, vasemmistososialistinen vihreä ryhmä, Norja
Sinikka Bohlin, presidentti, sosiaalidemokraattinen ryhmä, Ruotsi
Kent Olsson, varapresidentti, konservatiivinen ryhmä, Ruotsi
Johan Linander, keskiryhmä, Ruotsi
Christina Gestrin, keskiryhmä, Suomi
Erkki Tuomioja, sosiaalidemokraattinen ryhmä, Suomi
Niels Sindal, sosiaalidemokraattinen ryhmä, Tanska
Marion Pedersen, keskiryhmä, Tanska

norden

Pohjoismaiden ministerineuvosto
Pohjoismaiden neuvosto

Store Strandstræde 18
DK-1255 København K
www.norden.org